

EUB-21/2011.
(EUB-42/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2011. október 17-én, hétfőn, 11 óra 04 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Németh Zsolt parlamenti államtitkár tájékoztatója az Európai Bizottság 2011. évi bővítési csomagjáról</i>	5
<i>Az elnök felvezetője</i>	5
<i>Németh Zsolt expozéja</i>	6
<i>Kérdések, észrevételek</i>	10
<i>Németh Zsolt válaszai</i>	14

Napirendi javaslat

1.) Németh Zsolt parlamenti államtitkár tájékoztatója az Európai Bizottság 2011. évi bővítési csomagjáról

Az ülés résztvevői**A bizottság részéről****Megjelent**

Elnök: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Firtl Máttyás (KDNP), a bizottság alelnöke

Mile Lajos (LMP), a bizottság alelnöke

Bebes István (Fidesz)

Ékes József (Fidesz)

Gyopáros Alpár (Fidesz)

Ivanics Ferenc (Fidesz)

Lipők Sándor (Fidesz)

Dr. Mengyi Roland (Fidesz)

Dr. Szalay Péter (Fidesz)

Ughy Attila (Fidesz)

Dr. Vejkey Imre (KDNP)

Káli Sándor (MSZP)

Balczó Zoltán (Jobbik)

Bana Tibor (Jobbik)

Murányi Levente (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Braun Márton (Fidesz) dr. Vejkey Imrénének (KDNP)

Nógrádi Zoltán (Fidesz) dr. Mengyi Rolandnak (Fidesz)

Tessely Zoltán (Fidesz) Firtl Máttyásnak (KDNP)

Dr. Botka László (MSZP) Káli Sándornak (MSZP)

Meghívottak részéről**Hozzászóló**

Németh Zsolt parlamenti államtitkár (Külügyminisztérium)

Jelenlévők

Klein András kabinetfőnök-helyettes (Külügyminisztérium)

Sinka László főosztályvezető (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 04 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottságának ülését megnyitom. Tisztelettel és szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm munkatársainkat az Országgyűlés Hivatalától, köszöntöm a sajtó igen tisztelt képviselőit.

A mai napi első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes. Eseti képviseleti megbízást jelentek be ezenfelül: Vejkey Imre képviselő úr képviseli Braun Márton; Káli Sándor képviseli Botka Lászlót; Mengyi Roland képviseli Nógrádi Zoltánt és Firtl Máttyás alelnök úr képviseli Tessely Zoltánt.

Képviselőtársaim a törvényi előírásnak megfelelően időben megkapták a mai napra kijelölt egyetlen napirendi pontunk tárgyalási javaslatát: Németh Zsolt parlamenti államtitkár tájékoztatója az Európai Bizottság 2011. évi bővítési csomagjáról. Kérdezem, hogy a napirendi ponttal kapcsolatban van-e valakinek kiegészítenivalója, véleménye. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok ilyet.

Akkor szavazást rendelék el. Ki az, aki támogatja a napirendi pontot. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. A jegyzőkönyv számára megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadtuk.

Németh Zsolt parlamenti államtitkár tájékoztatója az Európai Bizottság 2011. évi bővítési csomagjáról

Az elnök felvezetője

Tisztelt Bizottság! Hozzákezdünk a napirendi pontunk megtárgyalásához, tehát az Európai Bizottság 2011. évi bővítési csomagjáról hallgatjuk meg Németh Zsolt államtitkár úr tájékoztatóját. Engedjék meg, hogy tisztelettel és szeretettel köszöntsem az államtitkár urat, valamint Klein András kabinetfőnök-helyettes urat és Sinka László főosztályvezető urat.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy Varsóban 2011. október 2-3-4-én került megrendezésre a COSAC 46. plenáris ülése, amelyen többek között Janusz Lewandowski költségvetésért felelős biztossal vitatták meg az európai ügyekkel foglalkozó bizottságok képviselői az Európai Unió következő, többéves pénzügyi keretének számos kérdését.

A plenáris ülésen többször felszólaltam, ahol is a kohéziós politika súlyának megtartása mellett érveltem, továbbá szorgalmaztam, hogy az uniós intézmények mielőbb fogadják el azokat a jogszabályokat, amelyek a pénzügyi nehézséggel küzdő tagállamok társfinanszírozási kötelezettségeit enyhítik. Megjegyzem képviselőtársaimnak, hogy a balti államok képviselőivel külön megbeszélést folytattunk Janusz Lewandowskival a következő pénzügyi időszak támogatási kereteiről, különösképpen a kohéziós politikákról. Ez ügyben feljegyzést készítettem Győri Enikő államtitkár asszonynak is, hogy a következő időszakban az első információk szerint milyen lehetőségeink adódnak, hogy kiigazítsuk azokat a számokat, amik már a sajtóban is hallhatók voltak.

Ugyancsak megjegyzem képviselőtársaimnak, hogy október 21-én az Európai Parlamentben a következő többéves pénzügyi kerettel kapcsolatban lesz egy konferencia, és két bizottsági tagunk fog kiutazni, Mile Lajos alelnök úr és Nógrádi Zoltán képviselőtársam. Egyébként ők a bizottságunkban a téma riportőrei.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Az Európai Bizottság, mint az közismert a sajtóból is, október 12-én fogadta el az éves bővítési csomagját, amely a tagjelölt országokat, tehát Horvátországot, Törökországot, Montenegrót, Izlandot és Macedóniát és a lehetséges tagjelölt országokat, valamint Szerbiát, Bosznia-Hercegovinát, Albániát és Koszovót az úgynevezett kopenhágai kritériumok mentén vizsgálja. Vagyis ez azt jelenti, hogy átfogóan

elemzi az egyes országok jogrendszerét, politikai berendezkedését, gazdaságának működését és intézményi struktúráját.

Mint az előttünk is közismert, Magyarország szempontjából a legizgalmasabb és a legjelentősebb kérdés Szerbia értékelése volt, különös tekintettel a közelmúltban elfogadott szerb kárpótlási törvényre. Megjegyzem, hogy a kárpótlási törvény kapcsán az Európai Bizottság a diszkriminációmentes és transzparens végrehajtás fontosságára hívta fel a figyelmet, egyebekben nem osztotta a magyar kormánynak a kollektív bűnösség elvével összefüggő kifogásait.

Szerbia tekintetében azt is megjegyzem, hogy a Bizottság különvéleményt is elfogadott, amelyben a tagjelölti státusz megadását javasolta. Ennek érdekében a megszakadt szerb-koszovói tárgyalások folytatására hívta fel a figyelmet. A tagjelölt státusz megadásának előfeltételeként a Bizottság a kárpótlási törvényt nem említette. A tagjelölti státusz megadásáról a végső döntés az Európai Tanács ülésén születik meg.

Tisztelt Államtitkár Úr! Most kaptam a hírt, hogy az Országgyűlés pártjai, öt pártja között egyfajta konszenzus kezd kialakulni a Szerb Köztársaság nemzetgyűlése által 2011. szeptember 26-án elfogadott vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvénnyel kapcsolatban. A magyar Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottságának az állásfoglalása ezekben a percekben született meg, ezt nem kívánom most ismertetni, de valószínűleg egy ötpárti konszenzus fog kialakulni ezzel kapcsolatban. Én, mint az Európai ügyek bizottságának elnöke pedig javaslatot teszek majd arra, hogy a szerb parlament hasonló európai ügyek bizottságával vegyük fel a kapcsolatot, szeretnénk őket a közeljövőben, még decemberig meghívni, és többek között erről a kárpótlási törvényről és egyáltalán Szerbia európai integrációjával kapcsolatban tárgyalásokat folytatni.

Tisztelt Államtitkár Úr! Rövid bevezetőmben ennyit kívántam elmondani. Átadom a szót. Kérem, hogy tartsa meg expozéját, és utána a bizottsági meghallgatásaink során szokásos kérdések, kommentárok feltevésére lesz lehetőség. Ezt összegyűjtve visszaadjuk majd a szót az államtitkár úrnak.

Átadom a szót az államtitkár úrnak, tessék parancsolni!

Németh Zsolt expozéja

NÉMETH ZSOLT külügyminisztériumi államtitkár: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok mindannyiuknak! Ahogy ezt az elnök úr megfogalmazta, október 12-én nyilvánosságra hozta az Európai Bizottság az úgynevezett bővítési csomagot. Azt szeretném mindenekelőtt hangsúlyozni, hogy a bővítés, amely kiemelten és mindenekelőtt a nyugat-balkáni térséget érinti, egy olyan politikája az Európai Uniónak, amely szoros, szerves kapcsolatban van a magyar külpolitikának a legfontosabb külpolitikai prioritásával, nevezetesen: úgy gondoljuk, hogy az elkövetkezendő történelmi rövid- és középtávon ennek a nyugat-balkáni térségnek a konszolidációja és az integrációja a legfontosabb feladatunk.

Ebben természetesen az Európai Unió mellett számos tényező közreműködik, közrejátszik, van egy erőteljes nemzetpolitikai dimenziója is a kérdésnek, hiszen az egyik legjelentősebb nemzetrészünk, határon túli nemzetrészünk a Vajdaságban él, érinti nyilvánvalóan a biztonságpolitikát, a NATO térségi politikáját is. Úgy véljük, hogy a bővítési csomag ebben az összefüggésrendszerben mindenféleképpen egy nagyon komoly támasz a magyar külpolitika számára. A Bizottság az Európai Unió azon intézménye, amelyik ebben a politikában nekünk, a bővítés iránt elkötelezett Magyarországnak mindenféleképpen szövetségeseink. Ez a bővítési csomag arról árulkodik, hogy a Bizottság szövetségese Magyarországnak ebben a politikai irányban, ebben a tevékenységben.

Természetesen nem lesz túlságosan egyszerű, könnyű az elkövetkezendő években sikerre vinni ezt a politikát, hiszen tudjuk, hogy nagyon erős az Európai Unión belül ez a

bizonyos bővítési fáradság: minden, ami a bővítéssel kapcsolatos tendencia, irány, számos európai uniós tagállamban egyértelmű ellentámadásnak, kritikának van folyamatosan kitéve. Így nekünk fontos, hogy a Bizottság mellett további szövetségeseket is tudjunk ehhez a politikához szerezni.

Ez az október 12-én nyilvánosságra hozott csomag nyilvánvalóan a hat nyugat-balkáni országon túl foglalja magába még Törökország, illetőleg Izland csatlakozási folyamatával is - ha van kérdés, akkor erre a két témára is nyugodtan kitérhetünk. Én azt hiszem, hogy azért alapvetően most itt a Nyugat-Balkán az, ami az érdeklődésünknek a középpontjában van, és a Bizottság két véleményt is megfogalmazott ebben a csomagban, az egyik a horvát bővítésről szól, a másik pedig a szerb tagjelölti státussal összefüggésben, részben amelyeket már az elnök úr is érintett.

Ami Horvátországot illeti - hadd kezdjem ezzel, mert talán ez a legjelentősebb összetevője ennek a bővítési csomagnak -: a csatlakozási tárgyalásokat a magyar európai uniós elnökség alatt lezártuk. Talán kicsit szubjektív ez a megállapítás, de én úgy gondolom, hogy a legjelentősebb eredménye a magyar európai uniós elnökségnek, hogy ebben ilyen kimagasló, meghatározó, döntő szerepet játszhattunk. *(Ughy Attila megérkezik az ülésre.)* Ami most itt a bővítési csomagban látható, az végső soron nem más, mint annak a vetésnek az aratása, amit a magyar európai uniós elnökség alatt részben mi végeztünk el. Nagy hangsúlyt fektettünk a horvátországi csatlakozásra, és megvan a gyümölcse: konkrét csatlakozási dátum is szerepel a véleményben, 2013. július 1-jén Horvátország csatlakozhat az Európai Unióhoz.

Fontosnak érzem a magyar európai uniós elnökség kontextusában azt is kiemelni, hogy nem pusztán a horvát csatlakozásra helyeztünk nagyon nagy hangsúlyt, hanem a miniszterelnök végigjárta az egész nyugat-balkáni térséget, sőt, miután befejezte ezt a körutat, fontosnak tartotta azt is, hogy egy memorandumban megfogalmazza a Nyugat-Balkán integrációjával kapcsolatban Magyarország álláspontját. Ezt a memorandumot eljuttattuk minden érintettnek, így természetesen mind az Unió szerveihez, mind pedig a nyugat-balkáni tagállamokhoz, és nagy örömeinkre szolgál, hogy az ebben a memorandumban megfogalmazott javaslatok tükröződnek a bővítési csomagban jelentős részben.

Montenegró. Nem véletlenül emelem ki Horvátország után Montenegrót. Úgy gondoljuk, hogy ennek az országnak a felkészültsége indokolja azt, mint ahogy a memorandumban is megfogalmaztuk, valamint tükröződik ez a Bizottságnak az álláspontjában is, hogy Montenegró felkészült arra, hogy megkezdje a csatlakozási tárgyalásokat az Európai Unióval. Ha fontosnak gondoljuk, hogy sikerüljön fenntartani ezt a lendületet, amit Horvátország adott a bővítési folyamatnak, akkor úgy gondoljuk, hogy a következő ország ebben a regattában Montenegró lehet. Montenegrónak ezért Magyarország kiemelt partnerséget ajánlott. Bízunk benne, hogy ez konkrét formákat is fog tudni ölteni, nemcsak az európai uniós csatlakozási folyamatban, hanem a NATO-csatlakozásunkban is kiemelten szeretnénk őket segíteni.

A tagjelölti státus már egy évvel ezelőtt megszületett Montenegró viszonylatában, de most - ahogy a memorandumban mi is ezt kezdeményeztük - a csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozó javaslatot tett a Bizottság. Bízunk abban, hogy a Tanács decemberben el fogja fogadni ezt a javaslatot, és ezt követően ez a minősített együttműködés, amit Magyarország ki kíván alakítani Podgoricával, hozzájárulhat ahhoz, hogy egy sikeres tárgyaláskezdés történjen meg valamikor a jövő év elején, ezt követően pedig egy lendületes folyamat indulhat el a tárgyalások megkezdését követően.

A harmadik ország Szerbia, amit szeretnénk érinteni. Az elmúlt években Magyarország elkötelezetten támogatta, és ma is támogatjuk az integrációs előrehaladásukat. Ugyanakkor mindannyiunkat hidegzuhanyként ért a szeptember 26-án elfogadott vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvény.

Ez a jogszabály elfogadhatatlan, gyakorlatilag valóban nem szól másról, minthogy életet lehel bele, újraéleszti a kollektív bűnösség elvét. Egy közösséget, gyakorlatilag a magyarságot kirekeszt a kárpótlási folyamatból, tehát konkrét joghátránnyal, jogkövetkezménnyel jár. Ilyen értelemben, tartalmi értelemben mindenféleképpen diszkriminatív a magyar közösség ellenében, még hogyha úgymond minden szerb állampolgárra vonatkozik is normatív értelemben a jogszabály, mégis tartalmi értelemben ez egy diszkriminatív jogszabály az értelmezésünk szerint. Ennek a vajdasági magyar közösségnek nem ez a diszkrimináció járna, hogy kirekesztik az alapvető, általános polgári jogok élvezéséből.

Itt a vagyon-visszaszármaztatás kérdése egy alapvető uniós elvárás volt Szerbia irányába, és nemcsak a világháború alatti, hanem általában a kommunizmus időszakában elvett vagyonokra vonatkozik ez az elvárás. A magyarság megszenvedte, többszörösen is megszenvedte a totális diktatúrákat, a kommunizmust, illetőleg a fasizmust Szerbiában is, és ezért teljesen jogos elvárás, hogy legalább hátrány ne érje őket, legalább az általános polgári jogokat élvezhesse a vajdasági magyar közösség is. Ha egyszer van egy kárpótlási törvény, akkor élhessen a kárpótlás adta lehetőségekkel, és mesterségesen ne rekeszék ki ebből a folyamatból, különösen ne úgy, hogy az európai integráció elvárásaira hivatkoznak, amikor kirekesztik őket ebből a folyamatból.

Úgy gondolom, sérelmes az elfogadás módja is, hogy gyakorlatilag a bővítési csomag elfogadását megelőzően néhány nappal fogadták el. Ilyen értelemben az is egy jelentős eredmény, hogy legalább tükröződik a bővítési csomagban ez a problematika, hiszen az idő nagyon szűkös volt. Én ezt mindenféleképpen egy eredménynek tartom, hogy tükröződik benne.

Megfogalmazódik egy olyan javaslat is a csomagban, hogy további intézkedések szükségesek annak érdekében, hogy jogilag tiszta helyzet jöjjön létre ilyen értelemben a vagyon-visszaszármaztatás kérdésében. Ez a fajta elvárás, úgy gondolom a körülményeket figyelembe véve, hogy fontos eredmény, és mindenféleképpen egy fogódzó az elkövetkezendő időszakra. Nekünk annyit kell hozzátenni ehhez a bizottsági javaslatához, hogy mi decemberig szeretnénk ezeket a további intézkedéseket, hogy jogilag tiszta helyzet keletkezzen a magyarság egyenjogúsága és ilyen értelemben a kárpótláshoz való hozzáférése szempontjából, különben nem leszünk abban a helyzetben, hogy támogassuk Szerbia tagjelölti státuszát decemberben, amit nagyon szeretnénk, hogyha Szerbia segítene nekünk, hogy segíthessünk neki, és tovább tudjuk ebben a bővítési folyamatban egyengetni az útjukat.

Az eljárással kapcsolatban azt is szeretném hangsúlyozni, hogy Martonyi János külügyminiszter megállapodott a szerb miniszterelnök-helyettessel, hogy az utolsó körben benyújtanak egy olyan, kormány által támogatott módosító javaslatot, ami lehetővé teszi, hogy a magyarság is élhessen a kárpótlás adta lehetőségekkel. Be is nyújtották ezt, majd érthetetlen okból, a szavazás előtti utolsó pillanatban, visszavonták.

Ami még sérelmesebb, hogy ezt követően Djelics miniszterelnök-helyettes úr megengedett magának olyan kijelentéseket, amelyek gyakorlatilag alátámasztják a hipotézisünket, hogy itt sajnos a magyarságot megcélzó, konkrét diszkriminációról van szó, amikor úgy fogalmazott, hogy a szerb parlament nem szavazta volna meg azt a megközelítést, amely egyenlőségjelet tesz a fasiszták és az antifasiszták közé. Úgy gondolom, hogy ez a kijelentés nincs összhangban a későbbi magyarázkodással, hogy félreértésről van szó, nincs szó diszkriminációról, és csak egyéni elbírálás alapján fogják a háborús bűnösöket kizárni a kárpótlási folyamatból.

Ez a későbbi verzió már közelebb áll a mi értelmezésünkhöz, mint ahogy az is öröndetes, hogy a minap a bővítési biztos belgrádi látogatását követően Tadics szerb elnök úr fontosnak tartotta kinyilvánítani azt, hogy készen áll a párbeszédre, és készen áll arra, hogy olyan megoldást találjon a magyar közösséggel, amely elfogadható a magyar közösség

számára. Ugyanezt a kijelentést tette egyébként a szerb kormány szóvivője is a pénteki napon. Tehát egy elmozdulás érzékelhető.

Ezt az elmozdulást szeretném a magam részéről üdvözölni, jelezni a mi készségünket is arra, hogy készen állunk arra, hogy ebben a párbeszédben részt vegyünk. Így üdvözlöm azt, amit az elnök úr itt megfogalmazott, hogy a bizottság is készen áll erre a párbeszédre. És úgy gondolom, érdemes komoly ambíciókat táplálni ezzel a párbeszéddel összefüggésben, ugyanis egy megbékélési folyamat torpant meg ennek a kárpótlási törvénynek az elfogadásával. Egy olyan megbékélési folyamat, amely gyógyírt jelenthetett volna az 1944-45-ös brutális magyarelles vérengzések okozta sebek gyógyulása tekintetében is. Ezt kell mindenféleképpen a szemünk előtt tartani.

Nem pusztán vagyoni kérdésekről, nem pusztán a kárpótlásról van szó, hanem arról, hogy láttunk esélyt arra, hogy Szerbiával egy olyan megbékélési modell jöhet létre, amelyik a többi közép-európai nép viszonylatában is példaként szolgálhat. Bízom abban, hogy ha újraindul a párbeszéd, sikerül megoldást találni a kárpótlási törvény okozta problémára, amit hidegzuhanynak is nevezhetünk, akkor tovább lehet majd ezen az úton haladni, de most egyelőre a betűk, a vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvény betűje, illetőleg a szavak éles ellentétben állnak egymással. Tehát ezeket a szavakat szeretnénk összhangban látni a betűkkel, és olyan törvényhozási szintű törvénymódosításra kell sor kerüljön, amely végül is lehetővé teheti azt, hogy Magyarország támogathassa Szerbia tagjelölti státuszának a megadását.

A Bizottság álláspontja tehát e tekintetben, alá kell húznunk, elnök úr, fontos, de nem döntő. A Bizottság álláspontja, hogy ők tagjelölti státuszt javasolnak Szerbiának, fontos, de a döntő esemény a Tanács decemberi ülése. És aláhúznám azt is, hogy noha nem említi meg feltételként a kárpótlási törvény ügyét a bizottsági vélemény, egy nagyon szigorú feltételt megemlít, ez pedig Koszovó, és mindenféleképpen bele kell helyezzük ebbe a kontextusba azt, ami Szerbiában történik.

Koszovónak képesnek kell lennie arra, hogy reintegrálja Észak-Koszovó áramszolgáltató rendszerét. Képesnek kell lennie arra, hogy a bírósági rendszert reintegrálja, amely most már hosszú évek óta gyakorlatilag levált Koszovóról. Újra kell induljon a Priština-Belgrád-párbeszéd, és mindezek a kérdések beleágyazódnak abba a hangulatba, hogy áprilisban választások lesznek Szerbiában. És nemcsak magyar szomszédja van Szerbiának meg nemcsak Koszovó a szomszédja, hanem szomszédja Montenegró is, ahol az elmúlt időszakban az ottani szerb közösség meglehetősen fékezte azt a folyamatot, amely végül is most, úgy tűnik, hogy mégis eredményt ért el, és megkezdődhetnek a csatlakozási tárgyalások. Szomszédja Bosznia is, ahol se kormány, se alkotmány, se elemi intézményi működőképesség, azt hiszem, hogy nem lesz könnyű, kárpótlási törvény ide, kárpótlási törvény oda, nem lesz könnyű a tagjelölti státust elérni. De a mi támogatásunknak a feltétele az a kárpótlási törvény, és innentől fogva, hogyha ezen a területen a vajdasági magyarokkal, a VMSZ-szel sikerül egy megállapodást elérnie a szerb államnak, akkor azt mi a magunk részéről üdvözljük és a magunk részéről szívesen szerepet is vállalunk - közvetlenül is - ebben a folyamatban.

Törökországról, Izlandról, Albániáról, Boszniáról, Koszovóról összefüggéseiben, és itt most külön nem kívánok ezekről az országokról beszélni, de azt hadd hangsúlyozzam, hogy ez a bővítési csomag egy új bővítési szemléletet is tükröz a Bizottság részéről, és ennek a megértése megítélésem szerint egy alapvető feladat mindazok számára, akik elmélyülten foglalkoznak a bővítéssel. Egy új bővítési irány, új technikák tükröződnek a javaslatban. Egy példát hadd említsek: a horvát csatlakozási folyamatnak a végén nagyon komoly aggodalmat jelentett, hogy egyáltalán le lehet-e zárni a bel- és igazságügyi fejezetet, és miután világos lett, hogy nem lehet ezekben a kérdésekben rövid idő alatt gyors fejlődést elérni, ezért most egy olyan javaslattal él a Bizottság, hogy Nyugat-Balkán esetében ennek a fejezetnek a

megnyitására az első körben kell sort keríteni. Ebben az esetben, hogyha időben megnyílik ez a fejezet, akkor talán van idő arra, hogy az igazságügy területén, a belügyi kérdések területén, a szervezett bűnözést érintő kérdések, a bíróság, az igazságszolgáltatás, az intézményfejlesztés rendkívül nehéz területén mérhető legyen a teljesítmény.

Szintén fontosnak gondolom azt, hogy az egy lépést előre elv általánossá vált az Unióban, így ebben a folyamatban példának okáért szerepet kap már a vízumdialógus. A vízumdialógus az olyan országok esetében, mint Koszovó vagy éppenséggel Törökország, egy olyan lehetőséget hordoz, hogy fönnt lehet tartani ezen országok integrációs elkötelezettségének az ütemét. Egészében úgy vélem, hogy az Európai Uniónak kiemelt szerepe lehet ezen országok reformfolyamatainak a fenntartása, a demokratikus elkötelezettség fenntartása, egyáltalán a stabilizáció, a konszolidáció szempontjából, ami nekünk alapvető érdekünk, ezért azt szeretném javasolni, tisztelt bizottság, hogy nyugodtan tekinthetünk, ahogy már említettem, a bővítési politika tekintetében az EU-ra, a Bizottságra szövetségesként.

Röviden a menetrendről: október 12-én megjelent a bővítési csomag. A bővítési, valamint a nyugat-balkáni tanácsi munkacsoport vizsgálja meg ezekben a napokban. November 22-én lesz az a COREPER-ülés, amelyik összefoglalja a munkacsoportoknak a vitáját, és elfogadják a tanácsi következtetési tervezetet. December 5-én az Általános Ügyek Tanácsa és december 9-én pedig az Európai Tanács fogja kimondani erről a javaslatról a végső szót. Az itthoni feladatainkkal kapcsolatban: a mai ülést nagyon fontosnak gondoljuk a bővítési csomag megvitatása szempontjából, és még a december 9-ei EiT előtt egy országgyűlési nagybizottsági ülés is meg fogja tárgyalni ezt a bővítési csomagot.

Ami a horvát ügyet illeti, ott pedig arra hívnám fel a figyelmet, hogy még a héten elkészül a kormány-előterjesztés az aláírási felhatalmazásról. Reményeink szerint az aláírásra december 19-én Varsóban sor kerülhet, majd az aláírást követően egy újabb előterjesztésnek kell készülnie a parlamenti jóváhagyásról és kihirdetésről. Az Országgyűlés feladata a ratifikáció.

Tisztelt Bizottság! Köszönöm a figyelmet. Várom kérdéseiket.

Kérdések, észrevételek

ELNÖK: Köszönöm szépen az előterjesztését az államtitkár úrnak. Még mielőtt a kérdésekre térnék, egy rövid kommentárt engedjenek meg, képviselőtársaim.

Az államtitkár úr említette a megbékélési folyamatot, aminek az egyik fontos része volt a magyar európai uniós elnökség fél éve, az a fél év, amikor a magyar elnökségi prioritásként kezelte nemcsak Horvátország, hanem az egész nyugat-balkáni régió közelítését az Európai Unióhoz. Ebben a magyar diplomácia, a magyar kormány mindent megtett. Ugyanígy, mi ebből a folyamatból, mint parlamenti szakbizottság kivettük a részünket, hiszen emlékeztetem képviselőtársaimat, hogy 2010 januárjában volt itt a szerb illetékes bizottság, akikkel egy nagyon gyümölcsöző tárgyalást folytattunk. De emléketem azt is, hogy például a Szerb Demokrata Párt képviselői, magas rangú képviselői 2011 áprilisában látogatták meg bizottságunkat, és különös tekintettel pedig 2011. április 13-14-én, a magyar uniós elnökség idejében egy konferenciát szerveztünk Strasbourgban a nyugat-balkáni bővítésről. Ezzel a konferenciával is egyértelmű jelzést adtunk nemcsak a régiónak, hanem a Tanácsnak is, hogy miért fontos ez a bővítés, itt több képviselőtársam is jelen volt, én is rövid felszólalásokat tartottam.

Ahogy a miniszterelnök úr is hangsúlyozta, ha a Nyugat-Balkán térképére tekintünk, akkor nem valami kegyet gyakorol az Európai Unió, hogy még esetleg egy-két tagot fölvegyünk, hanem itt Európa térképén, és ha úgy vesszük, akkor az Európai Unió térképén is egy lyuk van, és ez a lyuk Nyugat-Balkán. Tehát amikor ezt a régiót közelítjük az Európai Unióhoz, akkor nem teszünk mást, mint ezt a fehér foltot kisatírozunk, és ezért nemcsak a

magyar kormány, hanem a magyar diplomácia és benne a magyar parlament szakbizottságai is mindent megtettek. Ezért állunk készen a kooperációra, az együttműködésre az illetékes szakbizottsággal Belgrádban, hogy tisztázzuk ezeket a kérdéseket, hiszen itt azért a parlamenti képviselők szavaztak, tehát mi kíváncsian várjuk ezeket a döntés mögött lévő okokat. Nem nyugtattak meg bennünket azok az információk, amiket említett az államtitkár úr is, egyfajta maszatolásról van szó, tehát szeretnénk tiszta vizet önteni a pohárba.

És számomra, mint az integrációért dolgozó képviselő számára tényleg meglepetés volt, különös tekintettel, hogy mi mindent megtettünk a régió, Szerbia európai uniós integrációjáért, minden szinten, és hogy pont a jelentés készítése közelében ezt a törvényt hozzák, ennek komoly üzenete van. Nyilván az államtitkár úr más összefüggésekben is említette, de számunkra egyértelmű az, hogy mi ezt nem tudjuk elfogadni. Mi bízunk abban, hogy a Szerb Köztársaság kormánya és nemzetgyűlése meg fogja változtatni egyértelműen ezt a törvényt, és módosítani fogja az európai normákkal és az alapvető egyetemes jogelvekkel összhangban.

Emlékeztetem képviselőtársaimat, hogy amikor Magyarország volt hasonló státuszban, amikor elkezdtük a tárgyalásokat, a koppenhágai kritériumok alapján mindent megvizsgáltak, mindent. Tehát ha tőlünk elvárták, akkor jogos az elvárásunk, most itt nemcsak a magyar ügyről van szó, hanem általában véve az európai normák betartásáról, hogy vegyük ezt komolyan. Ha velünk komolyan vetették, akkor mi, mint tagország, most elvárjuk azt, hogy az Európai Unió komolyan veszi ezeket a kritériumokat a csatlakozandó országokkal kapcsolatban, mert akkor különben komolytalanná válik az egész európai integrációs folyamat.

Tisztelt Bizottság! Megnyitom a kérdések lehetőségét. Akinek kommentárja, kérdése van, kérem, jelezze! Összegyűjtjük a kérdéseket, és akkor utána megadjuk az államtitkár úrnak a válasz lehetőségét. *(Jelzésre.)* Balczó képviselőtársam!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Engedjék meg, hogy néhány szót sajátos vagy jobbikos felfogásban Törökország csatlakozásáról is szóljak, ahol több, mint egy éve megtorpanak a tárgyalások.

Most nem úgy szólok, mint aki a minél hamarabbi török csatlakozás feltétlen híve, mert a Jobbik nem így ítéli meg, de mindenesetre én most azt a veszélyt vagy azt a lehetőséget látom, hogy talán némi tudatosság is van abban, hogy ezek a tárgyalások érdemben ne menjenek előre, hiszen Törökország egy olyan feltételt támasztott, amely az Unió számára teljesíthetetlen. Hiszen azt kifogásolta, hogy 2012 második felében - ha jól tudom - Ciprus lenne az Európai Unió soros elnöke. És nyilván megvan a maga jogos igénye az ENSZ égisze alatt folyó egyeztető tárgyalások, az Észak-Ciprusi Török Köztársaság helyzetének megoldása érdekében, de ezt a feltételt az Európai Unió nyilvánvalóan nem teljesítheti úgy, hogy azt mondja, hogy egy tagja beütemezett soros elnökségét egy ilyen csatlakozási kérdés szempontjából bármilyen módon megkérdőjelezze. Tehát csak jelzem azt, hogy úgy tűnik, a tárgyalások adott lassítása szinte mintha némi tudatosság is lenne.

És akkor hadd térjek át arra a kérdésre, amiben ötpárti konszenzus alakult ki a parlamentben. Jó lett volna, ha ez nem jön létre. Ez azt jelentette volna, hogy bármennyire örülünk a konszenzusnak, hogy nem áll elő Szerbiával kapcsolatban ez a helyzet, mert végig kell gondolnunk, hogy ha a szerb csatlakozás kapcsán Magyarország azt az elvárást is megfogalmazza, hogy az uniós elvekkel összhangban a helyi magyar közösség által megfogalmazott önrendelkezést szeretnénk elérni, akkor ez a mostani egy nagyon otromba üzenet volt, hogy mire számíthatunk. Ugyan nem az Európai Bizottság dönt, de én rendkívül súlyos felelősséget látom az Európai Unió Bizottságának a kialakult helyzetért, hiszen jellemező, hogy a szlovák nyelvtörvény kapcsán is először úgy igyekezett kezelni az ügyet, hogy ez kétoldalú kérdés, oldja meg a kérdést Szlovákia és Magyarország, holott teljesen

nyilvánvalóan most is alapvető értékek, a koppenhágai kritériumok, a jogállamiság megsértéséről van szó. Tehát le kellene szögeznünk, hogy ez most bármennyire minket érint, ez egy összeurópai ügy, ha valaki ilyen módon megsérti ezt.

És ott is látom az Európai Unió teljes közösségének a felelősségét, hogy a lisszaboni szerződés teljes elfogadása érdekében engedtek Václav Klaus cseh elnök zsarolásának, aki tudvalevőleg csak akkor volt hajlandó aláírni a megfelelő ratifikálást, ha gyakorlatilag a Beneš-dekrétumok következményei fennmaradhatnak. Hiszen az európai alapjogi charta, azért utólag kiderült, nem kötelező Csehország számára sem. Aláíráskor csak két ország kért mentességet ez alól, az Egyesült Királyság és Lengyelország, és mindenki elfogadta, Magyarország se emelte fel a szavát. Rossz emlékű miniszterelnökünk úgy írta alá annak idején a lisszaboni szerződést, hogy úgy tudtuk, hogy két ország kivételével az alapjogi chartának minden egyes tétele vonatkozik erre, és ez a Beneš-dekrétumok és következményei hatályon kívül helyezése lett volna. Tehát ez egy biztatás volt, hogy most gyakorlatilag újlag a kollektív bűnösség elvét alkalmazhassák.

Én persze úgy ítélem meg, hogy a külügy, a külügyminiszter úr is azonnal, és mondjuk a diplomáciai nyelvezetben, gondolom, helyes erősséggel lépett ebben az ügyben, de mégis hadd fogalmazzam meg azért a Jobbik egy elvárását december 9-ére.

Tehát benne van a csomagban, de nyugodtan betehette volna a feltételek közé is az Európai Bizottság. Tehát én attól óva intem ebben a kérdésben a kormányzatot, hogy olyan ígéretnek majd eleget tegyen, vagy elfogadjon, hogy igen, egyeztetünk a parlamenti pártokkal, meg fogjuk változtatni. Nem egy bonyolult dolog, nyilván van egy diszkriminatív bekezdése ennek a résznek, azt kell kivenni a törvényből. Tehát a Jobbik azt az elvárást fogalmazza meg, és ezzel be is fejezem, hogy december 9-én a magyar kormányfő csak akkor fogadja el ezt a bizonyos tagjelöltté válást, amennyiben teljesen világosan jogilag ez a diszkrimináció már megszűnt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A következő hozzászóló Firtl Mátyás alelnök úr.

FIRTL MÁTYÁS (KDNP), a bizottság alelnöke: Államtitkár Úr! Elnök Úr! Egyetértve azokkal a megfogalmazásokkal, amik elhangzottak az államtitkár úr részéről és az elnök úr részéről, amik a bővítést, illetve az integrációs folyamatok továbbvitelét hangsúlyozzák, azzal együtt, amit az államtitkár úr megfogalmazott, abból azért fakad az a kérdés, hiszen az államtitkár úr fogalmazta meg, hogy mi a helyzet Boszniában? Gyakorlatilag pont a szerbek miatt elég bonyolult a helyzet. Mi a helyzet Koszovóban? Pontosan a szerbek miatt bonyolult a helyzet Koszovóban. Aztán a szomszédos országokkal kapcsolatban a jelenlegi helyzet változatlan, pontosan a választásokra való készülés miatt, hiszen mondták, hogy tavasszal választások lesznek. Ez szintén nem a legmegnyugtatóbb.

Ezzel együtt van egy kérdés, hiszen ön fogalmazta meg, hogy NATO-összefüggésekben is vizsgálni kell ezt a kérdést. Szerbia és a NATO-tagság között, úgy tudom, hogy szakadék van, tehát ez egyáltalán nem várható. És ebből fakadóan az a kérdés, hogy ezek után hol is tartunk ebben a kérdésben, pláne akkor, hogyha megfogalmazzuk azt, hogy számunkra elfogadhatatlan a kollektív bűnösség gondolata?

És még egy kérdés az államtitkár úrhoz: Szlovákiában kormányválság után vagyunk, tehát új választások lesznek kiírva. Nem biztos, hogy jól gondolkodom, de ez nem egy előszele megint éppen a magyarsággal szembeni mozdulatnak, a szerb és a szlovák kapcsán? Mert ők valamikor mindig is jóban voltak ezzel a kérdéssel, és ez most nem biztatás-e a szerbeknek, hogy Szlovákiában is egy más színezetű kormány lát napvilágot?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mile Lajos alelnök úr következik.

MILE LAJOS (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Én Törökországgal kapcsolatban szeretnék azért néhány dolgot megkérdezni, azon túl, amit Balczó képviselő úr elmondott. Itt van a kezemben, most loptam, nemrég, egy jelentést, a francia szenátus készítette, és itt már úgy vetődik fel a kérdés, hogy Törökország akar-e még egyáltalán az Európai Unió tagjává válni, tehát nem fordítva.

Ez azért egy elég veszélyes jelenség, elég sokszor tapasztalhatjuk, külföldi konferenciákon, találkozókön szegény törökök mindig elmondják, hogy egyébként mekkora az ő növekedésük, és hogy minden feltételnek igyekeznek eleget tenni, alkotmányt is módosítottak, és amúgy a gazdasági fejlődésük is imponáló, és a legnagyobb kereskedelmi partner az Európai Közösség - jóllehet egy kicsit csökken -, és miért nem tetszenek velünk mégis komolyabban foglalkozni, miért nem tetszenek közelebb engedni bennünket az integrációhoz?

Egyébként meggyőződésem, hogy nyilván van egy csomó fenntartás, de hogyha Törökországot az európai integrációból kizárja a közösség, annak nagyon komoly vonzatai lehetnek. És itt nemcsak biztonságpolitikai, hanem energiabiztonsági és egyéb szempontokra is oda kell figyelni, nem beszélve arról, hogy ha a legújabb mozgásait figyeljük a török diplomáciának, lásd az észak-afrikai térségben vagy éppen a palesztin-izraeli relációban, akkor azt látjuk, hogy minimum egy középhatalmi státusz szándéka kezd kirajzolódni.

Hogyha Európának erre nem lesznek megfelelő, adekvát válaszai, akkor nagyon érdekes erőtér alakulhat ki abban a térségben, ami ki fog hatni az egész európai gondolkodásra és fejlődési lehetőségekre is. Itt nem tudom, persze, mit lehet tenni, ez inkább ilyen megosztott polémia volt vagy gondolkodás erről a dologról, de hogy a magyar diplomácia ehhez hogyan áll azokon a paneleken túl, amiket ismerünk, hogy támogatjuk, persze, de óvatosnak kell lenni.

Köszönöm.

ELNÖK: A következő hozzászóló Szalay Péter képviselő úr. Tessék parancsolni!

DR. SZALAY PÉTER (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Én először is szeretném elmondani, hogy igen nagy örömmel vettem tudomásul, hogy mint más kérdésekben is, a külügy igen határozottan reagált erre a szerb akcióra, és végre keményen fellépünk a magyarság érdekében. Ezt nem tapasztaltuk a negyven év kommunizmus alatt, amikor a környező országok érzékenységét nem lehetett megsérteni, a magyarság érzékenysége az egyáltalán nem volt fontos az államhatalomnak; ugyanúgy a Gyurcsány-kormány éveire is ez volt a jellemző: a nemzeti összefogás nem volt erős oldala a Gyurcsány-kormánynak.

Igazából az volna a kérdésem, hogy vonható egy bizonyos párhuzam, említette az államtitkár úr Boszniát, itt volt a srebrenicai mészárlás. A magyarok elleni újvidéki és egyéb fellépések '45 után összemérhetőek a srebrenicai mészárlással vagy legalábbis hasonlóságot igencsak lehet találni közöttük. Amellett a szerb államtól meglehetősen furcsa dolog, hogy vannak a magyarverések, a magyarellenesség, tapintható tünetek vannak, és más a rendőrségnek a hozzáállása, hogyha magyarokat vernek, minthogyha szerbeket vernek, és a bírósági ítéleteknél is, úgy tűnik, egy némiképp eltérő gyakorlatot lehet tapasztalni.

Tehát az volna a kérdésem, hogy foglalkozunk-e ezzel, ezt a kérdést felvetettük-e, és mit szólnak ehhez a szerbek. Másfelől pedig amikor az Európai Bizottság oly érzékenyen reagált Srebrenicára, akkor miért lehet az, hogy egyáltalán nem reagáltak a hasonló jellegű, magyarokon elkövetett mészárlásoknak az ilyen következményeire, amit most megpróbáltunk volna békés tárgyalásokkal, kárpótlás és megbékélés útján a helyére tenni. Az Európai Bizottság miért nem reagál erre? Tapintható-e, hogy mi ennek az oka tulajdonképpen, hogy ezzel nem foglalkoznak? Ők elfogadták ezt a szituációt, a magyarveréseket, ennek az egész

kérdéskörnek a rendezését, úgy, ahogy a szerbeknek tetszik. Tehát miért nem reagál az Unió erre?

ELNÖK: Köszönjük szépen. Végül Ékes József képviselő úr következik.

ÉKES JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Én köszönöm a beszámolót. Döbbenet volt számomra is Szerbiának az egyoldalú viselkedése, hiszen az elmúlt időszakban megpróbált úgy viselkedni, mint aki tényleg valóban az Európai Unió irányába mozdul el az állampolgársággal kapcsolatban, a nemzeti kisebbségeknek a választójogi törvényével kapcsolatban, ahol jómagam is ott voltam és többször voltam választásokat ellenőrizni.

Vizont amit érdekességként fel kellene vetni és a Bizottság elé is oda kellene vinni: tudom nagyon jól, hogy az Európa Tanácsnak a döntései azok ajánlások elsődlegesen és nem olyan témakörök, amelyeket kötelezően be kell tartani minden tagállamnak, de a múlt héten volt az Európa Tanácsnak egy olyan döntése a Gross-jelentés alapján, amit Kalmár Ferenc, Gaudi-Nagy Tamás, Vejkey Imre és jómagam is aláírtunk, ebben ajánlasként fogalmaztuk meg az Európa Tanács Gross-jelentése kapcsán az autonómia kérdését. Érdemes lenne felvetni és ezt a jelentést is vagy ezt az elfogadott ajánlást is tulajdonképpen bekapcsolni a társulási folyamatoknak adott esetben egy olyan témakörébe, ahol az autonómia kérdése is számunkra fontos kérdésként jelenik meg. Hiszen az Európa Tanácsnak ebben van egy döntése, egy ajánlása, és én úgy érzem, hogy érdemes magyar érdekből is ezt a témakört felvetni az európai csatlakozás esetében.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Tisztelt Államtitkár Úr! Még egy nagyon rövid kérdést engedjen meg. A szerb kárpótlási törvény kapcsán már az európai sajtóban is lehetett olvasni a magyar véleményeket. A kérdésem az, hogy miként reagált a bolgár és a német kormány a szerb kárpótlási törvénnyel kapcsolatos magyar kifogásokra. Van-e valami tudomásunk erről? Hiszen ezt nemcsak a magyar kisebbséget diszkriminálja, hanem a Vajdaságban élő más kisebbségeket is. Köszönöm szépen.

Akkor megadom a szót az államtitkár úrnak válaszadásra.

Németh Zsolt válaszai

NÉMETH ZSOLT külügyminisztériumi államtitkár: Tisztelt Bizottság! Nagyon szépen köszönöm ezeket a megjegyzéseket. Úgy érzékelem, hogy az a fajta konszenzus, ami a Nemzeti összetartozás bizottságának a nyilatkozatából is kitetszik, az jellemzi az Európai ügyek bizottságát is ebben a rendkívül fontos kérdésben. Úgy gondolom, hogy ezt fenn kell tartanunk, ez egy érték és erre érdemes hangsúlyt fektetnünk, hogy ezt fenn tudjuk tartani magunk között.

Balczó képviselő úr, illetőleg Mile Lajos alelnök úr is érintette a török ügyeket. Való igaz, hogy itt egy olyan témát érintettek, ami egy nagyon alapos, mély elemzést igényel. Törökország az elmúlt hónapokban valóban újrafogalmazta a külpolitikai identitását, ha fogalmazhatok így. Egy olyan nagyon komoly külpolitikai aktivitás jellemzi őket, amit talán csak fölgyorsított - de már megvoltak az előjelei - az arab tavasznak a folyamata, és egy komoly versenyben van Törökország mondjuk Teheránnal - hogy mondjuk a legszélsőségesebb alternatívát fogalmazzuk meg - az arab világért. Tehát a török modell arab világban való elterjesztése a török külpolitikának az egyik legfontosabb célkitűzésévé vált, és én azt hiszem, hogy ez valóban egy kihívás az Európai Unió számára, hogy hogyan kezeli ezt az új önértelmezést.

Nagyon nagy érdeke Európának, nekünk, magyaroknak is, hogy Törökország sikeres legyen, és hogy végül is ezt a fajta modellszerepet, amit az arab világ irányába közvetíteni kívánnak, ezt sikeresen tegyék meg. A gazdasági potenciálja Törökországnak a '90-es évek elejéhez képest a sokszorosává vált, a gazdasági válságot sikeresen kezelték, tehát az a fajta dinamizmus, ami jellemzi a társadalmat és a gazdaságot, mindenféleképpen figyelemreméltó. Olyan közvetlen érdekeink is vannak, hogy mondjuk az energetikai diverzifikáció a déli folyosó létrehozása miatt Európának létérdeke - és úgy tűnik, hogy a törökök tisztában vannak ezzel.

Tehát a bővítési anyag és általában az Európai Unióban érzékelhető magatartás az helyiértékén kezeli ezeket a változásokat, és alapvetően két célkitűzést fogalmaz meg. Először is azt, hogy hitelesen tovább kell vinni az egész bővítési folyamatot az Európai Unió és Törökország viszonylatában. Ez, azt hiszem, egy fontos dolog, hogy ezt a megközelítést ma konszenzus övezi, annak ellenére, hogy a végcéllal összefüggésben azért nyilvánvalóan vannak viták. Ahhoz, hogy ezt a folyamatot sikeresen lehessen előrevinni, ahhoz viszont számos bizalomerosztó lépést, intézkedést helyez kilátásba Törökország viszonylatában az Unió. Ezek között két kiemelkedően fontos bizalomépítő terület az elkövetkezendő hónapokban a vízumdialógus, amit már a bevezetőmben is érintettem, valamint a kereskedelempolitikai dialógus. Ez a két olyan terület, ahol a török érdekeltséget rövid távon nagyon látványosan lehet fenntartani.

Balczó Zoltán képviselő úr említette a szerb témát is, és itt néhány megjegyzést tett. Először is: a bizottságnak az álláspontja, hogy mennyiben kétoldalúak ezek a kérdések, illetőleg hogy itt az Európai Unió egésze lépjen fel ezekben az ügyekben. Egyetértek a képviselő úrral. Az elkövetkezendő időszakban egy olyan elemzést fog elkészíteni a Külügyminisztérium, amely kimutatja azt, hogy igenis, ami Szerbiában történik, ez az ominózus passzusa a kárptótlási törvénynek, ez nem egy kétoldalú kérdés, hanem élesen ellentétben áll az Európai Unió közösségi jogával. Tehát az a fajta értelmezés, hogy itt nekünk kellene egy kétoldalú ügyben megállapodni, merthogy az acquisnak nem része ez a téma, mert a vagyoni helyzet nem része az acquisnak, de akkor mi van a diszkriminációval? A diszkrimináció sem része az acquisnak? Tehát úgy gondoljuk, hogy az elkövetkezendő időben egy olyan minőségi, európai jogi elemzést kell letennünk az asztalra, ami világossá teszi a Bizottság számára, különösen a jogi szolgálat számára, hogy itt nem kétoldalú ügyről van szó.

Ami az alapjogi charta alóli mentességet, Václav Klaus érvelését illeti, szintén egyetértek ebben is a képviselő úrral. Ami pedig a tagjelöltséget illeti, megnyugtatom a képviselő urat, nem fogjuk tudni támogatni Szerbia tagjelöltségét abban az esetben, hogyha nem változtatják meg a törvényt, hogyha nem alakul ki egy tiszta jogi helyzet. A kormány e tekintetben határozott. És úgy látom, ezt lassan a szerbek is felismerik, hogy komolyan gondoljuk, amit mondunk. És azok a jelzések, amelyek most már az államelnök részéről megfogalmazódtak pénteken, azok ennek a felismerésére épülnek, úgy ítélem meg.

Firtl Máttyás alelnök úrnak: a NATO-val kapcsolatban jövő évben lesz a chicagói csúcstalálkozó. A chicagói csúcson, úgy gondolom, a NATO-nak el kell döntenie azt nagyon alaposan, hogy a NATO-bővítési nyitott ajtó politikáját leveszi-e napirendről, vagy megpróbálja fenntartani. E tekintetben, ha fenntartja, akkor Montenegró, illetőleg Macedónia lehet talán az a két ország, amelyek irányában ez a politika megfogalmazódhat. Tehát egy-két jövődöbéli tagállam meghívása a NATO-ba, úgy gondolom, alapvető előfeltétele a sikernek.

Macedónia egy külön kérdés a névvitával kapcsolatban, de e tekintetben is úgy gondoljuk, hogy közösen érdemes kezelni az EU-t, meg a NATO-t. A névvitát, mi azon vagyunk, hogy el kell választanunk a csatlakozási, valamint a bővítési folyamattól, és ennek a nézetnek próbálunk híveket szerezni az Európai Unióban. A névvitát mi rendezettnek látjuk a tekintetben, hogy addig, amíg nem sikerül egy kétoldalú megoldást találni a névhasználatra, addig ott van a FYROM, és aztán amikor majd sikerül megoldást találni, akkor majd a

FYROM-ot le lehet cserélni, mint elnevezést. De a csatlakozási folyamatnak nem kellene megtorpannia semelyik viszonylatban azon, hogy most jelenleg FYROM elnevezés alatt fut Macedónia nemzetközi névhasználata.

A szerb-szlovák párhuzamokra vonatkozóan pedig azt szeretném hangsúlyozni, hogy ne sugalljuk magunknak se kifelé sem, hogy itt lenne egy kis antant együttműködés. Mi nem tapasztaljuk, hogy lenne egy kis antant együttműködés. Nem célszerű ezzel riogatni önmagunkat. Eltérőek az érdekei az egyes országoknak. Ami Szlovákiában van, abba én most igazán nem mennék bele, bár a kísértés nagy, hogy belemenjünk, de nem ez van most napirenden. Talán egy külön alkalmat találhatunk erre. De Szerbia vonatkozásában az érdekeltség az, hogy jó magyar-szerb viszony legyen. A román, a szerb, a szlovák, az ukrán érdekeltségek is mind-mind más irányba mutatnak, tehát mi nem látjuk ennek a veszélyét.

Szalay Péter képviselő úr. Köszönöm szépen az elismerő szavakat, de bízunk abban, hogy az elkövetkezendő időszakban ez teljesen természetessé fog válni. Jó lenne, hogyha nem is tűnne fel. Az a célunk, hogy ne is tűnjön fel, hogy a magyar diplomácia a nemzeti érdekeket kiindulópontnak tekinti.

Srebrenica, atrocitások, a kilencvenes évek párhuzamai. Itt a horvát mintára szeretnénk felhívni a figyelmet. Most egy olyan országot vesz föl az Európai Unió, amelyik ezzel a kilencvenes évek-problematikával meglehetősen mélyen megküzdött. Persze nem ugyanaz a helyzet, mint Szerbia vonatkozásában, de azért, hogyha arról beszélünk, hogy múltfeldolgozás, regionális politika, szomszédokkal való viszony, háborús bűnösség, kárpótlás, ez a problematika, érdemes egy alapos vizsgálatot végezni, hogy a horvátok mit végeztek el.

És itt szeretném jelezni azt, hogy a horvátoknál, mondjuk amikor arról van szó, hogy vagyon, akkor ők még a háborús bűnösöktől sem kobozták el a Horvátországban meglévő vagyonokat. A visszatérésben gátolják, a háborús bűnösöknek nem teszik lehetővé a visszatérést Horvátországba, de a vagyonukat nem vették el. A vagyon tisztelete, úgy gondolom, a piacgazdaságnak, az európai és a nemzetközi normáknak az alapvető elve. Tehát ilyen értelemben a vagyon visszaszolgáltatását sem lehet oly módon és olyan általános formában relativizálni, mint ahogy most ezt a szerb törvény akarja tenni, mondván, hogy akik megszálló erők tagjai vagy leszármazottai voltak, azok vagyona ugrik. Ez nincs összhangban a vagyonról vallott nemzetközi normákkal sem, most eltekintve a diszkriminációtól, amit említettem, hogy ez egy kifejezetten az *acquis* alá tartozó kérdéskör.

Valamint volt az a kérdés, hogy itt most mi a helyzet az atrocitásokkal, egyáltalán mi az, ami most történik Szerbiában. Én úgy vélem, hogy a szerbiai választásoknak mindenféleképpen nagyon fontos köze van ahhoz, ami most zajlik. Ezek a választások áprilisban lesznek, a szlovák választások márciusban lesznek. Tehát ezek áprilisban lesznek, és ezt nem lehet zárójelbe tenni. Vannak olyan nézetek, hogy már teljesen elszabadult a titkosszolgálat, a pravoszláv egyház, miegymás, és olyan követelések jelennek meg, amelyek már azt jelzik, hogy nincsen megfelelő politikai kontroll. Én nem hiszem, hogy ne lenne megfelelő politikai kontroll egyelőre az országban.

Ami pedig az atrocitásokat illeti Temerinben: ajánlom a figyelmébe, a hétvégén a temerini polgármester a Magyar Nemzetben adott egy interjút. A rendőrség jelen van. Három súlyos atrocitás történt az elmúlt 10 napban, 2 hétben Temerinben. Temerin egy lakmuspapír, egy magyar település, telepesfalvakkal, telepésekkel körbevéve, és a rendőrség határozott fellépése, és a polgármester úr szerint is pártatlan fellépése egy fontos összetevője annak, hogy visszaszorultak, és azóta újabb események nem történtek. Ezért is gondolom azt, hogy a politikai folyamatok Szerbiában, a látszat ellenére, azért kontroll alatt vannak.

Ékes képviselő úr: valóban, az Európa Tanácsban a parlamenti közgyűlés is fog foglalkozni és a miniszteri bizottság is fog foglalkozni az elkövetkezendő hónapokban Szerbia

monitorizálásával. Tehát nagyon fontos, hogy kellő hangsúlyt fektessen az Európa tanácsi magyar delegáció, illetőleg kormányzati szinten a kormányzat az ottani fellépésre.

Hörccsik elnök úr, Bulgária, valamint Németország. Bolgár részről egy óvatos támogató álláspontot tapasztalunk, német részről pedig némi megosztottság érzékelhető, de a kancellária részéről szintén ez az óvatos, támogató álláspont tapasztalható.

Nem érzékelünk olyan politikai nyomást, amely úgy lenne értelmezhető, hogy Magyarországnak a saját álláspontját fel kellene adni, ilyen irányú nyomást nem érzékelünk. De ha érzékelnék is, akkor is azt kell mondanom, hogy meg vagyunk győződve arról, hogy ebben a kérdésben végig kell mennünk azon az úton, amin elindultunk.

Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolóját az államtitkár úrnak.

Az ülésünk végén tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság soron következő ülésére holnap, október 18-án, 9 óra 30 perckor kerül sor a Parlament főemelet 61. számú termében. Két napirendi pontunk van - kérem képviselőtársaimat, hogy minél többen jöjjenek -: az első Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat általános vitára bocsátása, 11 órától pedig a mai eszmecsere-t tudjuk folytatni, eszmecsere a Szerb Köztársaság Vajdaság Autonóm Tartomány Képviselőháza Európai Integrációs és Nemzetközi Regionális Együttműködési Bizottsága képviselőivel. Tehát ez egy kiváló alkalom lesz arra, hogy a szerb autonóm tartomány képviselőháza képviselőivel face to face beszéljünk a témáról.

Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm a jelenlétet, köszönöm az államtitkár úrnak és munkatársainak az előadást. A bizottsági ülésünket bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 12 perc.)

Dr. Hörccsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Farkas Cecília